

Οικονομική Γεωγραφία

Διδάσκων: Χρίστος Απ. Λαδιάς

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Ε' Εξάμηνο
2011-2012

Γεωγραφία

Ορισμός: «Διερευνά και ερμηνεύει τα αίτια και τις επιπτώσεις των χωρικών φαινομένων»

Η Γεωγραφία μελετά:

- 1) Την επιφάνεια της Γης (**φυσική γεωγραφία**)
- 2) Τη χωρική κατανομή των φαινομένων επί της Γης και τις διαδικασίες που προκαλούν αυτές τις κατανομές (**ανθρώπινη γεωγραφία**)

Χωροταξία &
Πολεοδομία

Επιστημονικά «εργαλεία» ανθρώπινης
γεωγραφίας

Γεωγραφία

Συνδέεται παραδοσιακά με:

1. Προγραμματισμό και Σχεδιασμό

(παλαιότερα λόγω αποικιοκρατίας) – δε νοείται προγραμματισμός χωρίς γεωγραφία, αλλά η γεωγραφία δεν καταλήγει κατ' ανάγκη σε προγραμματισμό

2. Επιστήμες Περιβάλλοντος

Ιστορική Εξέλιξη Γεωγραφίας

5^{ος} αιώνας π.Χ.

Ηρόδοτος

(πατέρας
Γεωγραφίας &
Ιστορίας)

15^{ος} – 19^{ος} αιώνας μ.Χ.:

«Χρυσή» Εποχή

(αποικιοκρατία – Εποχή
Περιγραφικής Γεωγραφίας)

Από 19^ο αιώνα μ.Χ.:

Η Γεωγραφία =
συστηματική επιστήμη
(Εποχή Κλασικής
Γεωγραφίας)

Τάσεις - Σχολές Γεωγραφίας

Περιγραφική
Γεωγραφία

Κλασική
Γεωγραφία

Γεωγραφικός
Ντετερμινισμός

Ανθρώπινη
οικολογία
Σχολής Σικάγο

«Εναλλακτική»
Γεωγραφία

Περιφερειακή
Γεωγραφία

Ποσοτική
Γεωγραφία

Κριτική ή
Ριζοσπαστική ή
Μαρξιστική ή
Ανθρωπιστική
Γεωγραφία

Οικονομική
Γεωγραφία

Οικονομική Γεωγραφία

Τον 21^ο αιώνα υπάρχουν **2** ρεύματα:

Η Οικονομική Γεωγραφία πρέπει να συναντηθεί με άλλα ρεύματα σκέψης όπως η εξελικτική πολιτική οικονομία, η οικονομική κοινωνιολογία κ.α

(Amin & Thrift, 2000)

vs

Αν και απαιτείται διεύρυνση, η σύγκλιση της Οικ. Γεωγραφίας με άλλα ρεύματα σκέψης δεν θα οδηγήσει σε ευρεία πλεονεκτήματα.

(Martin & Sunley, 2000)

Οικονομική Γεωγραφία

Αναπτύχθηκε χάρη στις
προβιπάθειες των γεωγράφων να
περιγράψουν & να **ερμηνεύσουν**
τις ιδιομορφίες των **οικονομιών**
των **διαφόρων περιοχών.**

Οικονομική Γεωγραφία

Στο Παρελθόν:

Η Οικ. Γεωγραφία
δανειζόταν

από άλλες επιστήμες
(π.χ. από θεωρίες περιφερειακής
ανάπτυξης)

Στο Παρόν:

Η Οικ. Γεωγραφία
δανείζει

τις άλλες επιστήμες

Κύρια αιτία η
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ

Οικονομική Γεωγραφία

Μέχρι το '70 οι οικονομολόγοι αγνοούσαν τον χώρο ως μεταβλητή των οικονομικών δραστηριοτήτων !!!

W. ISARD: Οι οικονομικές δραστηριότητες γίνονταν σε «μία χώρα θαυμάτων χωρίς διαστάσεις»

Υπέρμαχος της Οικ. Γεωγραφίας και ο νομπελίστας P. Krugman →

Οικονομική Γεωγραφία

Ο λόγος που όλες οι οικονομικές δραστηριότητες θεωρούνταν από τους οικονομολόγους ότι συμβαίνουν «στο κεφάλι μίας καρφίτσας» ήταν πως η εισαγωγή της χωρικής διάστασης στα οικονομικά υποδείγματα **διατάραξε** την ανάλυση της μερικής & γενικής ισορροπίας.

Οικονομική Γεωγραφία

Πάντως, τα **ΟΡΙΑ** μεταξύ των επιστημών που ασχολούνται με το χώρο είναι **ασαφή** και γίνονται **ασαφέστερα** όταν συγκριθούν υποδιαίρεσεις τους

Παράδειγμα: Η χωροθέτηση των οικονομικών δραστηριοτήτων αποτελεί αντικείμενο της:

- A) Περιφερειακής Οικονομικής •
- B) Αστικής Οικονομικής
- Γ) Οικονομικής Γεωγραφίας)

Περιοχή & Περιφέρεια

❗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Οποιαδήποτε «τομή» στο γεωγραφικό χώρο (δηλαδή δεν διακρίνεται βάσει κάποιων χαρακτηριστικών)

≠

❗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ: Αντιστοιχεί σε ολοκληρωμένη χωρική δομή με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.

Προϋπόθεση για να ενταχθούν περιοχές σε περιφέρεια είναι να αποτελούν **συνεχόμενη γεωγραφική ενότητα**.
Η περιφέρεια ορίζεται ΜΟΝΟ ως προς 1 επίπεδο αναφοράς.

Κατηγορίες Περιφερειών

Κατά Boudeville (1966):

- 1) ΟΜΟΙΟΓΕΝΕΙΣ: Περιοχές με ομοιότητες σε κάποιο βασικό χαρακτηριστικό. Είτε **οικονομικό**, είτε **κοινωνικοπολιτικό**, είτε **γεωγραφικό**
- 2) ΠΟΛΙΚΕΣ: Περιοχές με στενή αλληλεξάρτηση, χωρίς να είναι απαραίτητα ομοιογενείς
- 3) ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ή ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ: Περιοχές που ορίζονται με διοικητικά / πολιτικά κριτήρια (π.χ. η διαίρεση της Ελλάδας σε 13 περιφέρειες)

Χώρος & Τόπος

1) ΧΩΡΟΣ (space): Μπορεί να είναι είτε συγκεκριμένος, είτε υλικός, είτε αφηρημένος κ.α.

2) ΤΟΠΟΣ (place): Συγκεκριμένο τμήμα του γεωγραφικού χώρου, που καταλαμβάνεται από πρόσωπα ή πράγματα.

- Επίσης, υπάρχουν οι ΜΗ ΤΟΠΟΙ, χώροι που ανεξαρτήτως σε ποια χώρα ανήκουν είναι σχεδόν πανομοιότυποι όπως αεροδρόμια, αλυσίδες ξενοδοχείων κ.α.

- Στην εποχή μας σημαντική χωρική μορφή αποτελούν και οι ΕΙΚΟΝΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ (ιστοσελίδες, social media κ.α.)

ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ

3) ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ (location): Αναφέρεται στη χρήση του χώρου σε συνάρτηση με μία συγκεκριμένη δραστηριότητα. Εν ολίγοις είναι το σημείο εγκατάστασης ανθρώπινης δραστηριότητας.